

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ

Курсант 303 н.г. Старунський Є.В.

Науковий керівник: начальник кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, кандидат юридичних наук, доцент Дерев'янка П.В.

Для більшості людей статеве життя є невід'ємною частиною їх буття. При цьому задоволення статевих (сексуальних) потреб людини має біологічний і соціальний аспекти. Соціальний аспект статевого життя людини повинен охоронятися, перш за все, кримінальним правом. Водночас об'єктом правової охорони та регулювання можуть бути і деякі біологічні елементи статевого життя, наприклад, статева зрілість. Статеві злочини як протиправні посягання на свободу та недоторканність людини спричинюють шкоду правам, свободам та інтересам людини, суспільства та держави. Саме статевими злочинами називають передбачені кримінальним законом сексуальні посягання на статеву волю, статеву недоторканість, умови нормального розвитку неповнолітніх та на нормальний уклад у галузі статевих відносин.

Характерна особливість злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи полягає в тому, що вони мають сексуальні мотиви, спрямовані на збудження чи задоволення статевого інстинкту.

Сексуальні дії, які утворюють об'єктивну сторону цих злочинів, завжди спрямовані на конкретного потерпілого. Всі вони навмисні, бо вчинюються з певною метою — порушити чи задовольнити статеву потребу. Найпоширенішим серед статевих злочинів є зґвалтування.

При аналізі зґвалтувань необхідно враховувати особу та поведінку потерпілої, що дуже важливо і для оцінки обставин, що призвели до злочину, і для розробки конкретних,

попереджувальних, профілактичних, запобігаючих заходів.

Зґвалтування порушує статеву волю потерпілої особи, яка є видовим об'єктом цього злочину. Кримінальний закон охороняє статеву волю жінки і статеву волю чоловіка. Потерпілою від зґвалтування може бути особа жіночої і чоловічої статі. Жертвами злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, і зґвалтування зокрема, звичайно стають ті, хто за тими чи іншими причинами не здатен подати опір злочинцям (малолітні, фізично слабкі, занадто слухняні, безвільні), а також ті, хто провокує посягання з боку чоловіка своєю легковажною, необачною поведінкою.

Профілактична робота правоохоронних органів при розслідуванні таких злочинів має певну особливість, оскільки стосується інтимних сторін життя потерпілих осіб, більшість з яких не бажають розголошення відомостей щодо факту зґвалтування та їхнього особистого життя.

Обставини, що сприяють вчиненню цього злочину, визначаються шляхом допитів підозрюваних, свідків, потерпілих осіб, оглядів місця події, обшуків, призначення судових експертиз і проведення інших слідчих дій та оперативно - розшукових заходів.

Особи, які вчинили злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, як правило, характеризуються негативно. Нерідко це алкоголіки, несімейні люди, особи з відхиленнями психіки, вузьким світоглядом. Такими вони стають унаслідок неблагополучної обстановки і неправильного виховання в сім'ї, дурного впливу оточуючих.

Саме попереджувальні заходи мають бути орієнтованими на детермінанти розглядуваних суспільно - небезпечних діянь і складатися із профілактики, попередження, запобігання і припинення цих злочинів, які негативно впливають на суспільство. Найдійовіша профілактика є випередження. Вона розпочинається зі статевого виховання неповнолітніх, яке повинно містити соціально - психологічний, педагогічний, медичний і сексологічний аспекти.